

același informator. În timp ce anchetatorul principal puneă întrebarea sau dirija convorbirea în sensul dorit, anchetatorul secund nota, în afara răspunsului la întrebare, și date privitoare la vîrsta, profesia și gradul de instruire al informatorului, istoricul localității, preocupările populației etc. O asemenea practică este justificată de faptul că subiectele fac, de regulă, în timpul anchetei numeroase digresiuni care oferă un interesant material informativ. În afară de aceasta, este mai indicată aflarea și consemnarea datelor cu privire la vîrstă, profesie etc. în procesul firesc al discuțiilor pe o temă dată, întrucît informatorii se simt stingheriți, de obicei, cînd li se pun întrebări directe care vizează persoana lor.

Materialul pe care îl folosim este adunat de la cinci informatori, dintre care doi sînt exponenți tipici ai graiului: Pricop Ecaterina, 50 ani, și Kiprianov Olga, 30 ani. Atît primul, cît și al doilea subiect sînt puțin știutori de carte, trăiesc permanent în sat, pe care nu-l părăsesc decît rareori pentru a face cumpărături la Brăila. Pentru anumite întrebări din chestionar, mai dificile sau care depășeau sfera de preocupări a informatorilor, au fost atrași în anchetă și membrii familiei. Înainte de a începe strîngerea sistematică a materialului pe baza întrebărilor pregătite, informatorilor li s-a explicat în cîteva cuvinte scopul și utilitatea anchetei. Este de remarcat faptul că cu acest prilej cetățenii și-au exprimat dorința ca materialul pe care ni-l furnizează să fie folosit pentru întocmirea unor „cărți de limbă lipovenească” care îi interesează în mod deosebit.

În notarea răspunsurilor ne-am ghidat, în principiu, după normele transcrierii fonetice folosite de școala fonologică de la Leningrad, adăugînd numai cîteva semne pentru a reda anumite sunete romînești (în împrumuturi) ¹. În traducerea romînească a cuvintelor din graiul lipovenilor este dat numai sensul prevăzut în chestionar sau sensul înregistrat de anchetatori.

Cadrul geografic, istoric și social. Satul Pisc este așezat într-o regiune de șes pe malul stîng al Dunării, la liziera de N—E a Brăilei, în prezent făcînd joncțiune cu acest oraș prin intermediul cartierului Brăilița (vezi schița). Localitatea este cunoscută și sub denumirea *Satul lipovenesc*, care putea fi întîlnită, în deosebi mai demult, în limbajul locuitorilor romîni din comunele învecinate. Cît îi privește pe săteni, în exclusivitate lipoveni, ei își numesc localitatea *Hutor* (adeseori cu pronunțarea unui *f* în loc de *h*), dînd valoare de toponimic unui apelativ, folosit curent pentru denumirea cîtunelor din Ucraina, regiunea Donului și a Kubanului. Înainte, satul ținea administrativ de comuna Islazul, situată spre S—V la aproximativ 3 km, deși Piscul este mai aproape de Brăila și legăturile oamenilor sînt mult mai strînse cu acest oraș.

La începutul veacului satul avea o populație de 1602 suflete,² astăzi numărul locuitorilor fiind de aproximativ 2000 de oameni. Piscul este locuit

¹ În transcrierea fonetică pe care o folosim în articolul de față am recurs, pentru a ușura redarea grafică a sunetelor, la alfabetul latin. Am menținut, însă, cîteva semne folosite inițial: *ə* (variantă fonetică, din seria vocalelor medii neutre, a fonemelor *o*, *a*), *ə* (variantă fonetică a fonemelor *e*, *a*, întîlnită după consoane moi în a doua silabă protonică sau în prima silabă post-tonică), *ɣ* (*g* fricativ), *j* (medio-linguala *yod*), *i* (variantă fonetică a sunetului *yod*, întîlnită înaintea vocalelor neaccentuate, înaintea consoanelor și la sfîrșitul cuvintelor) ș. a. Cît privește cuvintele din limba rusă comună, la care apelăm uneori pentru exemplificări comparative, ele sînt redată prin transliterare.

² *Marele Dicționar Geografic al Romîniei*, vol. IV, fasc. I, București, 1901, p. 726.